4

?נ? ג ע ך - אדי/אַדוו. (דיאַל, עלטס) גיך.

1817 " דער קאפיטאן פון דער שיף פינטע |...|

7 דער האט זיך דעם קאנטרע ווינט צום גיצון

גימאכט, ווייל זיין שיף האט געכיר |=גיכער| גיזעגילט,

האט ער זיך פון יענע צווייא שיפין אוועק גיפאקט".

ח. הורוויץ,1.

1839 " |...| זיילא לופין דא די |צי?| וואלפין ציא

6 אזוי ווי א שטארים ווינד // מען לייגט דא אנידער

דעם יונג אזוי געך אזוי גישווינד". פישלזאָן, 43,1.

1885 " דער יצר הרע לאזט אבער אזוי געך ניט אפ".

2 אנ. דיא גן עדן בחורים".

1925 " עס וואלט מער יושר געווען, ווען ער זאל געווען

119 געבער צוויי מיידן תחונה מאכן". מוירער, 2, 57.

|| געבניש - דאס/די, בא. גיכקייט.

1851 " אונ' ווען עס קומט דיר איין מצווה צו האנדין

115 זאלסטו ניט טון מיט טרוירקייט נייארט גרושה פרייד

און מיט געבקייט דען דארך געבניש קומט אן צו פרישהייט".

איבן, ס' היראה, 3, 19.

געבקייט - די. בא. גיכקייט.

1851 " זאלסטו ניט טאן |די מיצווה| מיט טרוירקייט,

נייארט מיט גרושה פרייד און מיט געבקייט".

דצוו, ז' 19.

6 - גיך

ם **גער.** מה״ד gâch, gech

1544 " איין שטים קאם בֿון הימיל דוד דוא בישט

9 - 10 צו גע|ר|*// קיין רכילות זולשטו גלויבן נאך קיין

לשון הרע". שמואל=בוך, סטראָפּע 1609.

1668 " |...| אונ' ווער וואלט דש גאט זאלט זעגדן

3 איבר מיך איינן געכן טוט". יוסיפון, 3, דף רמ"ג.

1700 " אונ די איברגי יהודים הבן נעבן גמוזט אוועק

8 ווארפין די הייזר און אילץ גוטץ אונ זעניין גער

אוועק גלפין אויש דר מדינה". שבט יהודה, דף 5/ב.

זײַט - 7

ג ע כ אָ ו ר ע ט - פּאַר פֿון כאָוועך.

געכ –

ג ע כ אָ ל ד ע ר – דאַס/דער, בא. (שנש?) דאָס

דויערנדיקע כאָלדערן (האָלדערן) פֿון אינדיקעס.

1946 " |...| דאס געקוואַקערײַ פֿון הינער, דאָס קרײַען

קאנק פֿון הענער און דער געכאַלדער פֿון אינדיקעס און אינדיטשקעס".

י.י. טרונק, 4, 212.

9 גיי׳

?נ? ג ע כ אַ ל י ע ט – 1. פֿאַר פֿון כאַליען.

2. אַדי. גוט אָפּגעהיט, געקעכלט, גוט געשפּײַזט.

1944 " |...| אַ קיצל געגעבן זײַן ווײַסן פֿערד אין

די געכאַליעטע באַקעס". שניאור, 8, 347. 17

1961 " |...| אַן אויסגעפּוצטער אָפּיצער מיט אַ זאַט

(פּײל 131)

געכאַליעט פּנים". מ. לעוו, ~~זש׳ סאָוו׳ הימלאַבנד~~, ב׳ 3, ז׳ 61. 16

?נ? ג ע כ אָ פּ – דאָס, בא. (שנש) דאָס דויערנדיקע כאַפּן

אָדער דאָס כאַפּן דורך אַ סך מענטשן; כאַפּערײַ.

1923 " |...| אַ געכאַפּ, ווי בײַ אַ רבין".

ניימאַן, 1, 82. 25

1949 " בײַ אונדז האָט זיך אָבער געטאָן אַ געכאַפּ,

די פּאַלטענעס און די ווײַבערישע מלבושים |...|". 21

י. י. טרונק, 6, 87.

|| געכאַפּעלעך – 1. די, מצ. " קינדערשפּיל" |קטוו|. 67

געכאַפּעניש – דאָס, בא. איילעקייט, גיכקייט, פלינקייט.

|ליפשיץ II|.

געכ - 11.

11.

גערכאפערײַ - דאס, בא. דזוו געכאפּט.

1894 " ס'איז געוואָרן אַזאַ געכאַפעריי, אַז די צוויי בעלי=

בתים |...| האָבן זיך גאָר מחיה געווען. אַלע האָבן מיר 70

געכאַפּט". פימסענשטיין, 1, 47.

ס'גייט אין געכאַפּעלעך?(וואר: ס'איז נישט קיין

געכאַפּעלעך!) - געזאָגט ווען עמעצער באַמערקט יענעם,

אַז מע טאָר זיך נישט אײַלן, מע דאַרף די זאַך גוט

באַטראַכטן.

12 - 562

געכאָפּט - 1. פֿאַר פֿון כאַפּן.

2. (פֿיג) וואָס איז מיט אַ פֿעלער, מום, מיט אַ חסרון, אַ דעפֿעקט. % געכאַפּט אין/אויף עפּעס.

1868 " חוץ דעם וואָס זיי זענען געכאַפּט אין דעם עניין פֿון גנבֿה, זענען זיי גאַנץ פֿרומע ייִדן |...|". 53

פּנר 177
צ'קמ, ב' 43, ז' 316/!!!.

1902 " און אויף די פֿיס איז ער |מתושלח, דאָס פֿערד| אויך געוואָרן אַ ביסל געכאַפּט". שלום=עליכם, 19... 29

(דערצ' מתושלח, קאַפּ' ד', צווייטער אָפּזאַץ).

3. (פֿיג) ניט פֿרום, זינדיק, פֿאַרכאַפּט פֿון די אידעען פֿון דער השׂכּלה א"א נייַע באַוועגונגען.

1866 " ווער עס לערנט דיקדוק, איז שוין געכאַפּט, ער וועט שוין אוודאי |...| לייענען לשון=קודש= ספֿרימלעך פֿון די בערלינער". 57

פּנר 177
צ'קמ, ב' 10, ז' 155.

1916 - 1913 " בסוד האָט מען אַפֿילו אונטערגעשמועסט, אַז ער איז אַ ביסל 'געכאַפּט': פֿאַרקנייטשט דאָס דאַווענען, האַלט ניט פֿון תעניתים |...|". 49

שלום=עליכם, 38, 32.

1919 " און דערצו נאָך זײַנען זיי גרויסע קענער אין אַנדערע זאַכן, נאָר מען רעדט אונטער, אַז זיי זײַנען גענבאַפּט, ניט פּרום". קאַצאָוויטש, 1, 174.

1955 " |...| בחורים פֿון מונקאַטשער רבינס ישיבֿה, וועלכע זײַנען שוין געווען 'געבאַפּט' אין ציוניזם און השכלה". הארענדארף, 1. 54

4. (נאָר אַדוו) אויף גיך, אײַלנדיק, אויף איין פּוס. % אַלץ טוט ער געכאַפּט, קיין מאָל האָט ער קיין צײַט ניט.

5. (פֿיג) באַהערשט, באַנומען (פֿון אַ מאַניע, דיבוק א"א) |ראכקינד|.

|| געכאַפּטערהייט - אַדוו. דזוו הפֿוּג ב' 4.

1932 " דער קאַפּטאַן האט זיך ניט=געכאַפּטערהייט אויפגעהויבן פֿון אָרט, ווי אַ מענטש וואס איז זיכער, אַז פֿון אים וועט גארניט אַנטלויפֿן, ער האָט צײַט". ערקעס, 1, 9. 66

זײַן געכאַפּט אין/אויף דער מעשׂה - 1. זײַן ניט פֿרום, ווערן אַן אַפּיקורס, פֿאַרכאַפּט פֿון די (השכלה=אידעען.

1869 " ער |שטאַהאַפּט| איז אַפֿילו אַ דײַטש, גאַכאַפּט אין דער מעשׂה". מענדעלע, 11.

30

1914 - 1912 " ער איז געווען 'געכאַפּט אין דער מעשׂה', ווי מען פֿלעגט זיך אַ מאָל אויסדריקן, מען האָט אים געהאַלטן פֿאַר אַן אַפּיקורס". קאַטיק, 1.

52

1952 " גראָד דאָס וואָס ער האַלט זײַן משהלען פֿאַר געכאַפּט אויף דער מעשׂה, ברענגט אים אויפֿן געדאַנק, אַז זײַן געראָטענער מוזיניקל טוט שוין אָפּ צו פֿיל זאַכן... סודותדיק". שניאור, 12, 148.

2. פֿאַרדאַכטיק אין אויסגעלאַסנקייט |בערעזניאַק|.

12 גער
13

זיין געכאפט אין/אויף דער מעשה -1, זיין ניט פרום, ווערן אן אפיקורס, פארכאפט פון די השכלה=אידעען.

1869 " ער שטאהאפט אין אפילו א דייטש, געכאפט אין דער מעשה". מענדעלע, 11.

1912 - 1914 " ער איז געווען "געכאפט אין דער מעשה" ווי מען פלעגט זיך א מאל אויסדריקן, מען האט אים געהאלטן פאר אן אפיקורס". קאטיק, 1.

1952 " גראד דאס וואס ער האלט זיין משהלעך פאר געכאפט אויף דער מעשה, ברענגט אים אויפן געדאנק, אז זיין געראטענער מוזיניקל טוט שוין אפ צו פיל זאכן... סודותדיק". שניאור, 12, 148.

2. פארכאפט אין אויפגעקלערטקייט [בורזשואזע].

30

געכאָרכל – דאָס, בא. דאָס דויערנדיקע כאָרכלען

אָדער דער רויש פֿון אַ סך וואָס כאָרכלען.

1932 " |...| צי מיט נעזלעכער=שאָרך צי מיט זעצעניש אין

בויך,// מיט שימל=געכאָרכל |...|". לייוויק, 5, 75

"ליד וועגן ממזר אלפֿרעד".

1948 " עס האָט זיך אַ געשריי געוואָרפֿן אויף ~~אַרום~~

אַרום // און צוריק געפֿאַלן דאָרט אין בלוט און אין 78

געכאָרכל". מאַרקיש, 9, 27.

1968 " מיך האט אויפֿגעוועקט מײַן אייגענער געכאָרכל".

מ.מ. שאַפּיר, 3, 57. 76

ג ע כ אָ ר כ ל ט – פאר פון כאָרכלען.

17 גץ -

?נ? ג ע כ וו אַ ל י ע – דאָס, באַ. (שנש) דאָס דויערנדיקע

כוואַליען (זיך), דאָס באַוועגן זיך פֿון כוואַליעס.

1956 " איבערגערופֿן האָבן זיי זיך פֿון דער ווייַט,

// פֿאַרטרויט, מיט שטומען וואַלדגעוואָי און ווינטיקן 51

געכוואַליע". מאַרקיש, 11, 537.

גזכ-

געכוואַליעט (זיך) - פאר פון כוואַליען (זיך). 18

?נ? ג ע כ ו ו אָ ש ט ש ש - דאָס/דער, בא. |סטוטש 282|.

דאָס דויערנדיקע כוואָשטשען.

גז- 20

ג ע כ ו ו אָ ש ט ש ע ט - __פֿאַר פֿון__ __כוואָשטשען__.

21

22

ג ע כ ו כ ע ט – פֿאַר פון כוכען.

21
22

ג ע כ ו כ ע ט – פֿאַר פון כוכען.

ג ע כ י ט ר ע וו ע ט – פאר פון כיטרעווען.

ג ע כ י כ ע ט - פאר פון כיכען.

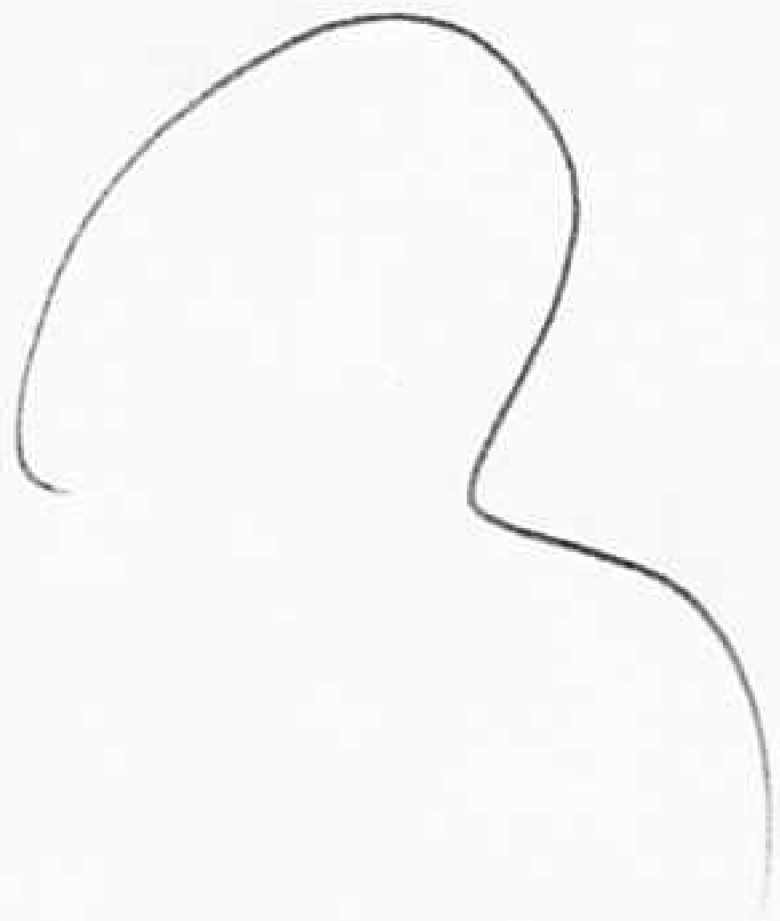

25 - 26   גיז -

ג ע כ י ל י ע ט - <u>פֿאַר פֿון</u> <u>כיליען</u>.

25 - 26 - גיז

ג ע כ י ל י ע ט - פֿאַר פֿון כיליען.

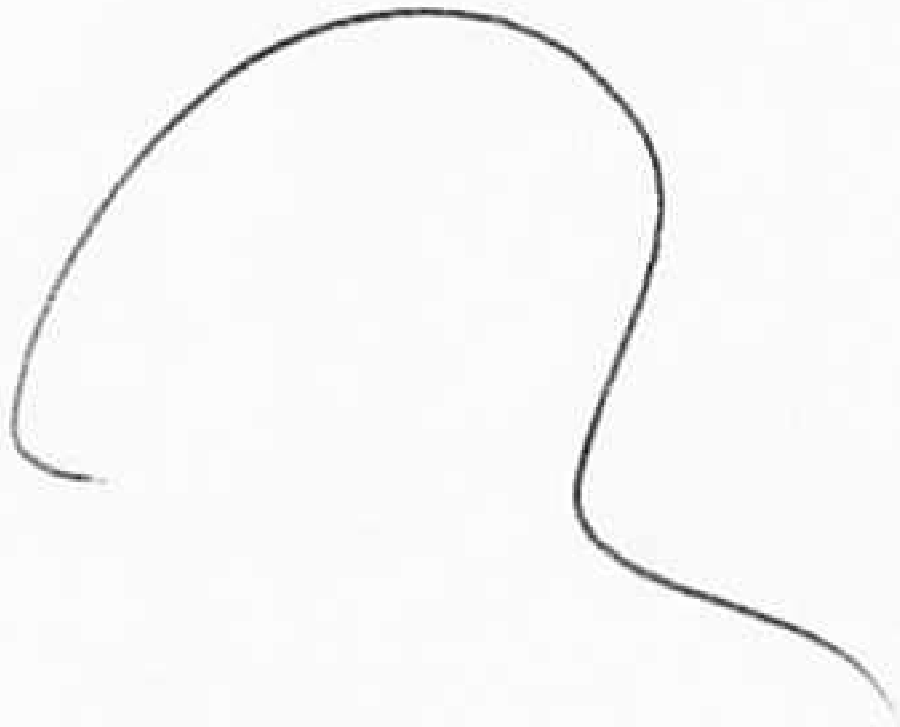

27 - 28 - גיד

ג ע כ ל אָ פּ אָ ט ש ע ש ט - פּאר פֿון כלאַפּאַטשען.

27 - 28 - גוט

ג ע כ ל אָ פּ אָ ט ש ע ט – פּאר פון כלאָפּאטשען.

ג ע כ ל י אָ ב ע ט - <u>פֿאַר פֿון</u> <u>כליאָבען</u>.

געכליאניעט – פאר פון כליאניען.

31 גע-

געכליאָ́סק – דאָס/דער, בא. | סטוטש 282 |. דאָס
דויערנדיקע כליאָסקען.

32 - גז

ג ע כ ל י <u>א</u> ס ק ע ט – <u>פֿאַר פֿון</u> <u>כליאַסקען</u>.

ג ע כ ל י אָ פּ - דאָס/דער, באַ | סטוטש 181 |. דאָס דויערנדיקע

כליאַפּען.

ג ע כ ל י א פ ע ט - פאר פון כליאפען.

געב -

ג ע כ ל י ו ס ק - דאס/דער, בא. |סטוטש 181|.

דאס דויערנדיקע כליוסקען.

ג ע כ ל י ו ס ק ע ט - פאר פון כליוסקען.

ג ע כ ל י ו ש ק ע ט – פֿאַר פֿון כליושקען.

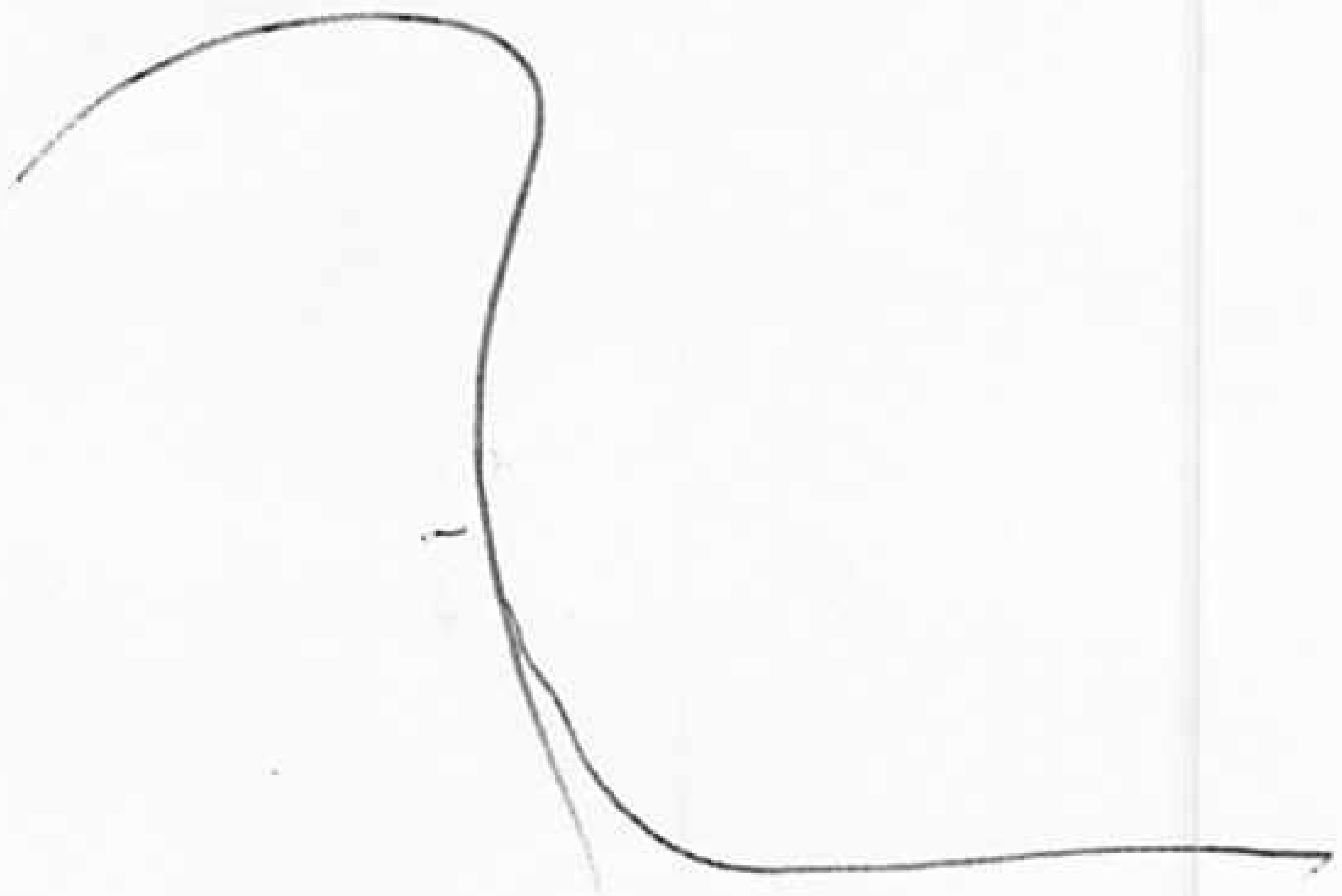

ג ע כ ל י ע פּ ט ש ע ט – פֿאַר פֿון כליעפּטשען.

37/1 געכ -

28

ג ע כ ל י ע׳ש ט ש - <u>דאס/דער, בא.</u> |סטוטש 282|.

דאס דויערנדיקע כליעשטשען.

 גוט -

ג ע כ ל י ע ש ט ש ע ט - פאַר פון כליעשטשען.

ג ע כ ל י פ - ~~דאס/דער, בא~~. דאס דויערנדיקע כליפען,

אויך דאס כליפען פון א סך מענטשן, ~~דאס כליפען~~.

1949 " |...| האט זיך |...| געקנוילט א געכליפ

100 פון פארפאלק". שפיגל, 2, 34.

1964 " די ישיבה פארגייט זיך אין דבקותדיקן געכליפ

101 און ברעכט זיך מיט טיפן געיאמער פון חרטה און

תשובה". י. קאפלאן, 1, 188.

|| געכליפע - דאס/דער, בא. דזוו דפוו.

1955 " די קלעזמער שפילן |...|, דער באס בריפעט,

110 די פידל וויינט אין א געכליפע". באמזע, 1, 15.

1972 " די |אסתר| אין, געוועזן גלייכגילטיק צו

111 רבקהס רייד און צום פעטער חיימס מאדנעם געכליפע".

ג ע כ ל י פּ ע ט - פֿאַר פֿון כליפּען.

41 גז –

ג ע כ מ <u>א</u> ל י ע ט – <u>פאַר פון</u> <u>כמאַליען</u>.

42

ג ע כ מ אַ ר ע ט (ז י ך) - פאַר פון כמאַרען (זיך).

ג' סיון 43 - 44

אוטוביוגרפיה ג' [illegible]

45 - גיז

ג ע כ ר אָ מ ס ק ע ט/ג ע כ ר אָ מ ש ק ע ט - <u>פֿאַר פֿון</u>

<u>כראָמסקען/כראָמשקען.</u>

46 עכ־

ג ע כ ר אָ פּ(ע) – דאָס/דער,בא. דאָס כראָפּען.

1968 " פון קעל רײַסט זיך אים אַרויס אַ געכראָפּע". 125

גראַדע, 7, 355.

47 גלס -

ג ע כ ר אָ פּ ע ט – <u>פּאַר פֿון</u> <u>כראָפּען</u>.

ג ע כ ר א ק ע ט - פאר פון כראקען.

ג ע כ ר י פ – דאס/דער, בא.|סטוטש 282|.דאס דויערנדיקע
כריפען.

ג ע כ ר י פ ע ט – <u>פאר פון</u> <u>כריפען</u>.